

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 9Co/31/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6122384099
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Monika Jusková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:6122384099.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

2

17CoP/17/2016

Krajský súd v Prešove, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Moniky Juskovej a členov senátu, sudkyne JUDr. Jany Burešovej a sudcu JUDr. Eduarda Valenčina, v spore žalobcu: A. B., nar. X.X.XXXX, bytom C. XX, XXX XX D., proti žalovanej: A. E., nar. XX.X.XXXX, bytom F. XX, XXX XX D., o zaplatenie 8.000,- Eur s príslušenstvom, takto o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 29C/60/2022-46 zo dňa 5.12.2022

rozhodol:

2

17CoP/17/2016

Odmieťa odvolanie proti zamietavému výroku, t.j. výroku II.

Potvrďuje rozsudok vo výrokoch I. a III.

Priznáva žalobcovi voči žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % s tým, že o výške náhrady bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov (ďalej aj len „súd prvej inštancie“), napadnutým rozsudkom rozhodol takto:
„I. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi 8.000 EUR s 5 % - tným úrokom z omeškania ročne od 22.5.2022 do zaplatenia, v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.
II. V prevyšujúcej časti žalobu zamieťa.
III. Priznáva žalobcovi voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením, po právoplatnosti rozhodnutia súdu vo veci samej.“

V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že žalobca sa žalobou, pôvodne podanou v upomínacom konaní dňa 28.7.2022 domáhal toho, aby súd uložil žalovanej zaplatiť mu sumu 8.000 eur s 5 % úrokom z omeškania ročne od 17.5.2022 do zaplatenia, žiadajúc taktiež, aby jej uložil zaplatiť mu náhradu trov s konaním mu vzniknutých. V žalobe bolo uvedené, že žalobca ako kupujúci uzatvoril so žalovanou

ako predávajúcou dňa 14.1.2022 kúpnu zmluvu, predmetom ktorej bol odplatný prevod nehnuteľností zapísaných na LV č. XXX kat. úz. G. za kúpnu cenu vo výške 150 000 eur. V súlade s uzatvorenou zmluvou žalobca uhradil žalovanej v deň uzavretia kúpnej zmluvy prvú časť kúpnej ceny vo výške 8000 eur. Ešte pred naplnením kúpnej zmluvy žalovaná výpoveďou zo dňa 1.4.2022 v súlade s čl. VI vypovedala platnosť kúpnej zmluvy, preto ju žalobca vyzval o vydanie bezdôvodného obohatenia v sume 8 000 eur.

V upomínacom konaní bolo žalobe vyhovené. Voči súdom vydanému platobnému rozkazu podala žalovaná odpor, v ktorom uviedla, že nárok žalobcu neuznáva. Podľa žalovanej nesporným je uzavretie kúpnej zmluvy, aj zaplatenie časti kúpnej ceny vo výške 8.000 eur, ktorá suma bola rezervačným poplatkom, ako aj to, že ona od kúpnej zmluvy odstúpila z dôvodu neuhradenia kúpnej ceny žalobcom v dohodnutej lehote, do 31.3.2022, pričom dovtedy žalobca vyžadoval, aby v dome kúrila, aj keď tam nikto nebýva.

Z vykonaného dokazovania súd prvej inštancie zistil, že medzi stranami sporu bola dňa 14.1.2022 uzatvorená kúpna zmluva o prevode vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam vo výlučnom vlastníctve žalovanej, zapísaných na LV č. XXX, k.ú. G.. Podľa čl. III. Zmluvy, žalobca ako kupujúci sa zaviazal uhradiť žalovanej kúpnu cenu vo výške 150.000 eur. Prvú časť kúpnej ceny vo výške 8.000 eur žalovanej zaplatil v hotovosti pri podpise zmluvy, druhú časť sa zaviazal uhradiť z hypotekárneho úveru najneskôr do termínu na to určeného Československou obchodnou bankou, a.s. V zmluve čl. VI. bolo dohodnuté právo predávajúceho na odstúpenie od kúpnej zmluvy, ak dohodnutá kúpna cena nebude predávajúcemu uhradená v dohodnutej výške, termíne a dohodnutým spôsobom, pokiaľ sa písomne nedohodnú inak.

Žalovaná písomnosťou z 1.4.2022 označenou ako Výpoveď zmluvy, oznámila žalobcovi výpoveď zmluvy, že jej nebola uhradená kúpna cena v dohodnutej výške, termíne a dohodnutým spôsobom. Žalobca v podaní zo 14.4.2022 vyzval žalovanú na vrátenie prvej splátky kúpnej ceny 8.000 eur. Predmetná suma nebola žalobcovi žalovanou vrátená. Výzvu k vráteniu žalovaná v odbernej lehote neprevzala. Zásielka bola vrátená ako neprevzatá dňa 16.5.2022.

Právne, na základe ust. § 48, § 451, § 563 a § 588 Občianskeho zákonníka, posudzujúc zistený skutkový stav, mal súd prvej inštancie za to, že s výnimkou časti uplatneného nároku na úrok z omeškania bola žaloba dôvodnou. Medzi stranami sporu vznikol na základe uzatvorenej kúpnej zmluvy záväzkový právny vzťah. Z dôvodu odstúpenia žalovanej od zmluvy došlo k jej zrušeniu a žalobcovi tak vzniklo právo na vrátenie plnenia realizovaného na základe tejto zmluvy, t.j. sumy 8.000 eur.

Súd prvej inštancie uviedol, že pokiaľ žalovaná v priebehu konania argumentovala tým, že čiastka 8.000 eur bola tzv. rezervačným poplatkom, na vrátenie ktorého nemá mať žalobca nárok, ide o názor žalovanej, ktorý zo žiadneho zmluvného dojednanja nevyplýva. Zo zmluvy nevyplýva, že by si strany sporu dohodli akúkoľvek sankciu pre prípad odstúpenia od zmluvy z dôvodu porušenia zmluvných povinností žalobcu. Práve naopak, podľa zmluvy uvedená platba bola prvou časťou kúpnej ceny. Preto, ak žalovaná od zmluvy odstúpila, povinná je žalobcovi prevzatú časť kúpnej ceny v zmysle § 457 Občianskeho zákonníka vydať.

Zamietavý výrok súd odôvodnil tým, že pokiaľ bola v zmysle výzvy žalobcu žalovaná povinná prvú splátku kúpnej ceny vrátiť do 5 dní od doručenia, teda do 21.5.2022, do omeškania s vydaním bezdôvodného obohatenia sa dostala až počnúc dňom 22.5.2022, nie tak, ako mienil žalobca.

Výrok o nároku na náhradu trov konania odôvodnil súd ust. § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku, vychádzajúc z úspechu žalobcu vo veci.

2. Proti tomuto rozsudku podala odvolanie žalovaná z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. d/, f/ a g/ Civilného sporového poriadku. Podľa žalovanej nie je možné stotožniť sa s právnym záverom súdu, ktorý neakceptoval skutkové okolnosti ňou tvrdené v jej písomných podaniach, nakoľko tieto obsahujú skutočnosti dôležité pre celkové správne posúdenie a zistenie skutkového stavu veci. Žalovaná mala takisto náklady spojené s uzatvorením zmluvy a celým predajom, pričom iba zavinením žalobcu nedošlo k vyplateniu celej kúpnej ceny a riadnemu ukončeniu celého obchodu. Je teda potrebné brať do úvahy aj zavinenie žalobcu, ktorý sa pre neplnenie svojich dohodnutých povinností nemôže domáhať protiplnenia, t.j. z nepráva nemôže vzniknúť právo. Konaním žalobcu jej vznikla škoda a podľa žalovanej súd je povinný prihliadať na motiváciu, zavinenie a pohnútky žalobcu týkajúce sa predmetného sporu. Žiadala preto, aby bol rozsudok zrušený a aby bola vec vrátená súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

3. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovanej uviedol, že žalovaná mala v prvoinštančnom konaní dostatok priestoru na účinné hájenie svojich práv. Súd jej žiadnym spôsobom nebránil v ich realizovaní.

Škoda, o ktorej žalovaná v odvolaní hovorí, nebola z jej strany voči žalobcovi v prvoinštančnom konaní uplatnená. Navyiac, v odvolaní ani bližšie nešpecifikuje, akú škodu má žalovaná na mysli. Žalobca preto mal za to, že je potrebné, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil; žalovaná v reakcii na vyjadrenie žalobcu zopakovala, že súd prvej inštancie nedostatočne preskúmal škodu, ktorú jej spôsobil. Preto trvá na dôvodoch odvolania.

4. Krajský súd v Prešove (ďalej aj len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 CSP), vzhľadom na včas podané odvolanie (§ 362 ods. 1 CSP) oprávnenou osobou (§ 359 CSP) preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie v rozsahu vyplývajúcom z dôvodov uvedených v odvolaní, ako aj konanie rozhodnutiu súdu predchádzajúce, v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP. Odvolanie prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), vychádzajúc z toho, že nariadenie pojednávania vo veci nevyžadovala potreba zopakovania, ani doplnenia dokazovania, ani dôležitý verejný záujem.

Pri preskúmaní napadnutého rozsudku bol odvolací súd viazaný dôvodmi podaného odvolania do tej miery, že nebol oprávnený rozsudok preskúmať z iných dôvodov, než z tých, ktoré boli explicitne do uplynutia odvolacej lehoty uvedené (§ 380 ods. 1, 2 CSP). Oznámenie o verejnom vyhlásení rozsudku zverejnil na úradnej tabuli, ako aj na webovej stránke Krajského súdu v Prešove dňa 15.6.2023 (§ 219 ods. 3 CSP) a dospel k záveru o tom, že odvolanie dôvodným nebolo.

5. Podľa § 359 Civilného sporového poriadku odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Žalovaná podala odvolanie voči všetkým výrokom rozsudku súdu prvej inštancie. Výrokom II., ktorým súd prvej inštancie žalobu v prevyšujúcej časti zamietol, nebolo však rozhodnuté v neprospech žalovanej, práve naopak. Preto, ak podala odvolanie aj voči tomuto výroku rozsudku, odvolací súd odvolanie v tejto časti podľa § 386 písm. c/ CSP odmietol.

6. Odvolacia argumentácia žalovanej vychádzajúc z jej obsahu a zdôraznenia údajných pochybení súdu prvej inštancie, bola založená na tvrdení o tom, že pokiaľ jej súd uložil vydať žalobcovi sumu 8.000 eur, pochybil jednak v tom, že táto čiastka mala byť nevratným rezervačným poplatkom, ktorý nebolo potrebné vrátiť z jej strany, pokiaľ dôjde k zrušeniu zmluvy a jednak na tvrdení o tom, že nezaplatením zostatku dohodnutej kúpnej ceny v dohodnutej lehote jej mala vzniknúť škoda, na čo mal súd prihliadať.

7. Po oboznámení sa s obsahom spisu, výsledkami dokazovania, danými procesnou aktivitou strán sporu, procesným postupom súdu, zisteným skutkovým stavom a jeho právnym posúdením súdom prvej inštancie mal odvolací súd za to, že súd prvej inštancie rozhodnutím, ku ktorému dospel, vystihol podstatu prejednávaneho sporu, racionálne vyhodnotil význam a dôsledky procesnej aktivity strán sporu a dospel tak k správne záveru. Na tomto správnom závere sa nič nezmenilo ani v priebehu odvolacieho konania. Odvolací súd sa stotožňuje s dôvodmi rozhodnutia vo vzťahu k výrokom, ktoré boli predmetom odvolacieho prieskumu (§ 387 ods. 2 CSP, čl. 17 CSP), a preto odvolacím dôvodom žalovanej pri existujúcej zhode so závermi právneho posúdenia prvoinštančným súdom, keď by prípadné formulovanie totožného hodnotenia skutkových zistení a právnych záverov inými jazykovými prostriedkami bolo len opakovaním nezodpovedajúcim princípu hospodárnosti konania, ktorého odraz má byť premietnutý aj v rozhodnutí, ktoré je jeho výsledkom, len na zdôraznenie správnosti rozhodnutia dodáva:

8. Predmetom konania bol žalobou uplatnený nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia, ktoré je záväzkovým právnym vzťahom, pričom všeobecnými predpokladmi pre vznik záväzkového vzťahu z bezdôvodného obohatenia je vznik obohatenia vyjadriteľný v peniazoch na strane obohateného. Obohatenie má povahu obohatenia bezdôvodného na strane osoby, voči ktorej sa nárok uplatňuje. Vzniknutá majetková ujma a obohatenie v zmysle práva na vydanie bezdôvodného obohatenia má ústavný základ v práve vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 veta prvá Ústavy SR, aj v práve na pokojné užívanie majetku zaručeného v čl. 1 dodatkového protokolu č. 1 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Povinnosťou súdu je taká interpretácia zákonných ustanovení o bezdôvodnom obohatení, ktorá vedie k nastoleniu majetkovej rovnováhy, ak bola bezdôvodným obohatením sa jedného subjektu na úkor subjektu druhého narušená.

9. Súd prvej inštancie správne vyhodnotil obsah zmluvy, ktorú strany sporu medzi sebou uzavreli. Je zrejmé, že suma 8.000 eur bola splátkou na úhradu dohodnutej kúpnej ceny. Z obsahu zmluvy a formulácií v nej uvedených nie je možné dospieť k úvahe prezentovanej žalovanou, že malo ísť o rezervačný poplatok.

Pokiaľ žalovaná v odvolaní argumentovala tým, že nečinnosťou žalobcu v zmysle nezaplatenia celej dohodnutej kúpnej ceny bola daná jej možnosť od zmluvy odstúpiť, čím jej však v dôsledku nečinnosti žalobcu mala vzniknúť škoda, je potrebné uviesť, že z obsahu spisu, jednotlivých úkonov ňou realizovaných nevyplýva žiadny úkon, ktorý by mohol byť predpokladom pre to, aby sa súd týmto jej tvrdením zaoberal. Takýmto úkonom môže byť napríklad vzájomná žaloba.

10. Odvolací súd, vychádzajúc z dôvodov, ktoré uviedol, rozsudok súdu prvej inštancie vo vyhovujúcom výroku a v súvisiacom výroku o nároku na náhradu trov konania podľa § 387 ods. 1, 2 CSP preto potvrdil.

11. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd na základe § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1, podľa § 255 ods. 1 CSP. Žalobca bol v odvolacom konaní plne úspešný, preto mu odvolací súd priznal voči neúspešnej žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. Kvantifikáciu trov zrealizuje súd prvej inštancie podľa § 262 ods. 2 CSP.

12. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

2

17CoP/17/2016

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 CSP v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).